

Vaggeryds kommun

Digitaliseringsstrategi

Barn och utbildningsförvaltningen

Stina Nordström
2021-06-15

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Definitioner - centrala begrepp	4
1. Inledning	5
2. Organisation Vaggeryds kommun	9
Organisationskiss	9
Digital utveckling i förskola och skola – styrkedjan	10
Respektive funktions uppdrag och ansvarsområden	11
IKT-pedagoger	11
Skolbibliotekarier	12
ReMida-personal	12
IT-enheten	12
3. Digital kompetens för alla i skolväsendet	13
3.1 Teknisk och pedagogisk support	13
Pedagogisk support	13
Teknisk support	13
3.2 Kompetensutveckling	13
Barn och elevers digitala kompetens	14
Kompetensutveckling rektorer	14
Kompetensutveckling skolpersonal	15
Självhjälp	15
Kompetensutveckling av förvaltningsövergripande personal	16
Förberedelse digitala prov	16
4. Likvärdig tillgång och användning	17
4.1 Tillgång till digitala verktyg utifrån behov och förutsättningar	17
Digitala enheter	17
Avtal, reparation och oaksamhet	17
Digital kringutrustning	19
4.2 Ändamålsenlig infrastruktur	19
Bredband	19
Datasäkerhet	19
Säker inloggning	19
GDPR	19
IT-administrativa system	19
4.3 Digitala lärresurser i undervisningen	20
Digitala läromedel	20

Teams	21
Andra typer av digitala program och resurser	21
Appar	22
4.4 Digitalisering för att underlätta personalens arbetsituation	23
Barn- och elevregister	23
Skolplattform	23
5. Forskning och uppföljning kring digitaliseringens möjligheter	24
5.2 Forskning om digitaliseringens påverkan på undervisning och lärande	24
5.3 Uppföljning av digitaliseringsarbetet – genomföra och stödja utveckling.....	24
6. Systematiskt kvalitetsarbete	25
6.1 Resultat.....	25
6.2 Utveckling via analys, mål och aktiviteter	25
7. Ekonomi.....	26
7.1 Principer för inköp	26
7.2 Rutin för inköp.....	26

Sammanfattning

Detta dokument syftar till att översätta den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet till en lokal kontext. Målet med Barn- och utbildningsnämndens digitaliseringsstrategi är att borga för en likvärdighet inom området digitalisering i förskola och skola i Vaggeryds kommun samt att skapa en samsyn i hela styrkedjan – från politik till varje enskild pedagog - kring vad som ryms inom begreppet ”digitalisering i skolväsendet”.

I strategin beskrivs strategier för hur arbetet med digitalisering ska utvecklas i Vaggeryds kommun ur flera olika perspektiv.

- **Organisation:** En beskrivning av hur Barn- och utbildningsförvaltningen i Vaggeryds kommun har organiserat arbetet med digitalisering i förskola och skola – roller och ansvar.
- **Digital kompetens:** Inom detta område beskrivs hur pedagogisk- och teknisk support erbjuds rektorer och pedagoger. Vidare beskrivs olika former för kompetensutveckling samt vad digital kompetens hos elever, personal och rektorer förväntas bidra med i förskole- och skolverksamheten.
- **Likvärdig tillgång och användning:** Detta område lyfter vikten av en likvärdig tillgång till individuella digitala enheter (exempelvis iPads och laptops) men också vikten av att tänka in digitala lösningar i förskolans och skolans lärmiljöer. Utöver detta framhålls att en ändamålsenlig infrastruktur i form av internetuppkoppling, datasäkerhet o.s.v. är en viktig förutsättning för digitalisering i undervisningen. Även tillgången till digitala lärresurser i undervisningen, så som digitala läromedel och Teams ryms inom ramen för området likvärdig tillgång och användning. Slutligen lyfts även den roll andra program och verktyg spelar i att underlätta personalens arbetssituation så som Skolplattform, schemaprogram o.s.v.
- **Forskning och uppföljning kring digitaliseringens möjligheter:** Då digitalisering i förskola och skola är en relativt ny företeelse framhålls i detta område vikten av att följa upp och beforska området i syfte att undersöka digitaliseringens påverkan på undervisning och lärande.
- **Systematiskt kvalitetsarbete:** Detta område beskriver hur området digitalisering följs upp inom ramen för Barn- och utbildningsförvaltningens systematiska kvalitetsarbete.
- **Ekonomi:** Då digitalisering i förskola och skola är kostnadsdrivande beskrivs under detta område vilka principer och rutiner som ligger till grund för inköp av digital utrustning samt digitala lärresurser.

Definitioner - centrala begrepp

IT-administrativa system	Underliggande system för hantering av användarkonton samt digitala enheter.
Digitala verktyg	Digitala verktyg är ett samlingsnamn som beskriver olika tekniska verktyg som används som hjälpmedel. Digitala verktyg omfattar allt från digitala enheter som laptops och surfplattor samt klassrumsteknik såsom interaktiva tavlor, projektorer etc.
Digital enhet	Den fysiska "maskin" som tilldelas på individnivå så som exempelvis iPad eller Laptop. I andra sammanhang kan detta benämnas "device".
Digital kringutrustning	Den fysiska utrustning som kompletterar den digitala enheten så som exempelvis tangentbord, hörlurar, mus, dokumentkamera och webbägg.
Digitala lärresurser	Resurser som är anpassade för digital undervisning så som exempelvis webbtjänster (ILT, Ne.se, Polyglutt, digitala läromedel) och appar men också digitalt undervisningsmaterial i form av lektionsplaneringar, övningsuppgifter o.s.v.
Digitala resurser	IT-stöd som används för att samordna information för ökad effektivitet i arbete som inte är kopplat direkt till undervisning. Ex. journalhantering, schemaläggning
Integration	Automatiserad informationsöverföring mellan olika system och tjänster, t.ex. automatskapning av lärgrupper i läromedel, Teams etc.
Undervisning	I begreppet undervisning ryms den planerade och målstyrda process som förväntas leda fram till lärande i såväl förskola som skola.
Utbildning	Den verksamhet inom vilken undervisning sker utifrån bestämda mål.
Digital undervisning	Undervisning som sker via digital enhet och använder digitala lärresurser i syfte att uppnå lärande.
Multimodalitet	Flera sinnen och förmågor kombineras i undervisningen t.ex. ljud, fotografi, text och/eller rörliga bilder.
Interaktivt	Innebär att en lärresurs eller digital enhet inte är statisk utan eleven på olika sätt kan interagera i spel eller olika former av självrättande övningar.

1. Inledning

En nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet

I oktober 2017 antog regeringen en [nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet](#). Strategin syftar till att alla barn och elever ska få den digitala kompetens de behöver som samhällsmedborgare och i arbetslivet. Regeringens övergripande mål i den nationella digitaliseringsstrategin är att *det svenska skolväsendet ska vara ledande i att använda digitaliseringens möjligheter på bästa sätt för att uppnå en hög digital kompetens hos barn och elever och för att främja kunskapsutvecklingen och likvärdigheten*. Digitaliseringsstrategin inbegriper alla skolformer inom barn- och utbildning, från förskola till gymnasieskola och den förväntas vara uppnådd år 2022.

Både svenska och andra länders styrdokument slår fast vikten av att skolan ger alla elever en grundläggande digital kompetens, vilket är en viktig del i likvärdighetsarbetet. På det sättet kan man minska, eller förebygga en digital ojämlikhetsklyfta, vilket också ses som en förutsättning för att fostra och utveckla framtida aktiva medborgare. Det handlar t.ex. om kompetens i att orientera sig, skaffa kunskap och hantera olika uppgifter i den digitala världen. Men det handlar även om hur man interagerar, hur man hanterar olika etiska dilemman och hur man skyddar sin personliga integritet. Att hantera digitala verktyg är alltså inte bara en fråga om att hantera teknik, utan handlar också om att utveckla sociala färdigheter.

Skolverket framhåller att skolans digitalisering inte är ett IT-projekt utan snarare ett förändringsprojekt där ledarskap är den viktigaste framgångsfaktorn. Vidare konstaterar Skolverket att digitalisering är så mycket mer än datorer och plattor, det handlar om ett förändrat pedagogiskt arbetssätt.

Digitalisering förväntas enligt Utbildningsdepartementets kansli för strategisk analys vara den enskilt starkaste förändringsfaktorn i samhället fram till 2025 och många av dagens elever förmodas arbeta med yrken som inte existerar idag. Det är mycket troligt att dagens elever i framtiden inte bara är internetanvändare, utan dessutom kommer att arbeta med Internet på olika sätt. Detta ställer krav på skolan att utbilda goda internetmedborgare som kan ta ansvar, har gott omdöme och är skolade i hur man kommunicerar, skriver och publicerar bilder, filmer och ljud. Det innebär att digital kompetens inte kan eller bör ses som ett eget kompetensområde, utan snarare som en kompetens inbäddad i skolans olika aktiviteter i olika ämnen.

I den nationella digitaliseringsstrategin lägger regeringen grunden för arbetet som innebär att, med hjälp av digitaliseringens potential, höja såväl måluppfyllelsen som att öka likvärdigheten i skolväsendet. Strategin syftar till att alla barn och elever, unga som vuxna, får de kunskaper de behöver för livet och arbetslivet, vilket i förlängningen lägger grunden för den framtida kompetensförsörjningen i vårt land.

Den nationella digitaliseringsstrategin innehåller tre fokusområden som sammantaget ska leda till att det övergripande målet för strategin uppnås. Varje fokusområde innefattar ett mål och flera delmål som alltså ska uppnås till 2022. De tre övergripande fokusområdena är:

1. Digital kompetens för alla i skolväsendet
2. Likvärdig tillgång och användning
3. Forskning och uppföljning kring digitaliseringens möjligheter

Digitalisering i skolans styrdokument

Från och med den 1 juli 2018 har *digital kompetens* ett ökat fokus i läroplaner, kursplaner och ämnesplaner.

Skolverkets definition av digital kompetens är att vara förtrogen med digitala verktyg och tjänster samt ha förmåga att följa med i den digitala utvecklingen och dess påverkan på ens liv. Det vill säga:

- Att kunna förstå hur digitaliseringen påverkar samhället och individen.
- Att kunna använda och förstå digitala verktyg och medier
- Att ha ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik.
- Att kunna lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt med användning av digital teknik.

Utöver digital kompetens lyfts medie- och informationskunnighet, ofta benämnt MIK, fram som viktigt för den som lever i ett digitaliserat samhälle och befinner sig i en digitaliserad skola. En digital miljö erbjuder andra sätt att kommunicera samt att söka information på. Då blir frågor som rör källkritik speciellt viktiga liksom kunskap och förståelse om mediernas roll och funktion i demokratiska processer och samhället i stort.

Vidare innebär ett digitaliserat samhälle och en digitaliserad skola att information och kommunikation sprids i olika former så som text, bild, ljud och videoklipp – ofta benämnt multimodala uttryckssätt. En viktig kompetens för dagens barn och elever är därför att bli förtrogna med ett multimodalt skapande.

Syftet med förändringarna i skolans styrdokument har varit att tydliggöra skolans uppdrag att stärka elevernas digitala kompetens och innefattar förändringar i kursplaner för flera ämnen.

Förändringarna innebär att programmering är ett inslag i olika ämnen i grundskolan, främst inom teknik och matematik. Det innebär också ett ökat fokus på att stärka elevernas källkritiska förmåga samt att använda digital teknik för problemlösning och kreativitet. Eleverna ska också arbeta med digitala texter, medier och verktyg samt kunna använda och förstå digitala system och tjänster. Dessutom ska eleverna utveckla en förståelse för digitaliseringens påverkan på individen och samhället.

Kommunal digitaliseringsstrategi för skolväsendet

Om Barn- och utbildningsnämnden i Vaggeryds kommun ska lyckas i arbetet med att förverkliga den nationella digitaliseringsstrategin avseende kompetens, likvärdighet samt forskningsanknytning till år 2022 krävs att den nationella strategin bryts ner till en lokal sådan. Detta dokument syftar till att beskriva huvudmannens strategiska arbete med digitalisering inom alla de skolformer som finns i Vaggeryds kommun, det vill säga; förskola, grundskola inklusive grundsärskola och fritidshemmet, gymnasieskola inklusive gymnasiesärskola, vuxenutbildning och SFI. De strategier som beskrivs i dokumentet syftar både till att uppnå en ökad likvärdighet liksom att tydliggöra vilka beslut som tas på huvudmannanivå och vilka som tas på enhetsnivå. Vidare syftar strategidokumentet till att tydliggöra vilket ansvar olika funktioner har för att driva digitaliseringen framåt i förskola och skola i Vaggeryds kommun.

Vision för digitalisering inom BUN

Denna strategi syftar – som tidigare angetts, till att Vaggeryds kommun ska uppnå den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet. Men hur är det egentligen då? När vi har kommit en bit på väg i digitaliseringsarbetet? Texten nedan avser att förtydliga vad en digitaliserad förskola och skola kan bidra till med utgångspunkt i olika målgrupper och ska ses som en ”framtidsvision”.

Inom Barn och utbildningsförvaltningen i Vaggeryds kommun ses digitalisering som en självklar och naturlig del av utbildningen. Förutsättningarna för att arbeta med digitalisering i förskola och skola är goda i och med att tillgången till nätverk, digitala enheter och kringutrustning är hög och likvärdig.

I förskolan och skolan får barnen och eleverna utveckla sin digitala kompetens utifrån ålder och mognad vilket innebär att de bland annat kan hantera digitala enheter på ett ansvarsfullt sätt samt har kompetens och kunskap att använda Officepaket; exempelvis ordbehandlings-, kalkyl- och presentationsprogram. Barnen och eleverna söker aktivt och genomtänkt information på Internet och förhåller sig källkritiskt till det material de kommer i kontakt med. Vidare har eleverna kompetens att kommunicera och presentera multimodalt – det vill säga via både text, ljud, bild och film. Varje elev i skolan har grundläggande kunskap om programmering och har kännedom om och förståelse för hur programmering påverkar samhället i stort. I ett större perspektiv har eleverna förståelse för hur digitaliseringen påverkar samhället och världen ur ett exempelvis ekonomiskt- och demokratiskt perspektiv. Via tillgång till exempelvis digitala läromedel, färdighetsprogram och appar upplevs undervisningen som kreativ och omväxlande. Elever i behov av särskilt stöd och extra anpassningar kan få hjälp och stöd via olika digitala lärresurser så som studiehandledning på modersmålet och inlästa texter. Via elevens individuella digitala verktyg kan eleven på ett smidigt sätt ta del av skolmaterial och skoluppgifter samt samarbeta med sina skolkamrater och kommunicera med sin lärare. Övergången mellan det fysiska klassrummet och det virtuella upplevs därmed som sömlöst. Sammantaget bidrar digitaliseringen i skolan till ökad måluppfyllelse, ökad motivation och ett lustfullt lärande då de digitala lärmiljöerna bidrar till en tillgänglig lärmiljö där eleverna både får möjlighet att ta till sig samt redovisa sin kunskap på många olika sätt.

Vårdnadshavare till barn och elever i Vaggeryds kommun är välinformerade om vad som pågår i förskola och skola. Därigenom får de en positiv bild av våra verksamheter som upplevs professionella och likvärdiga med en högkvalitativ utbildning. Vårdnadshavarna blir kontinuerligt uppdaterade på sina barns kunskapsutveckling och kan smidigt och lätt rapportera exempelvis frånvaro, ansöka om ledighet, ta del av schema och uppdatera vistelsetid inom förskola och fritidshem.

Den pedagogiska personalen upplever att tillgången till teknisk och pedagogisk support som rör digitalisering är god. Pedagogerna har kännedom om vilka digitala lärresurser som finns tillgängliga, upplever att de bidrar till en kvalitativ undervisning och har kompetens att avgöra vilken lärresurs som kan bidra till lärande kopplat till olika aktiviteter i undervisningen och med utgångspunkt i olika elevers individuella behov. Pedagogerna ser vidare fördelen med digitaliserat undervisningsmaterial så som skoluppgifter och filmade genomgångar då dessa kan distribueras digitalt så att eleverna kommer åt dem när och var som helst. De fysiska klassrummen underlättar arbetet då det finns tillgång till interaktiva tavlor och TV-skärmar med tillhörande ljuduppspelning så att pedagogerna smidigt kan använda sig av de digitala möjligheter som finns tillgängliga i undervisningen. Digitala läromedel kompletterar de fysiska på ett genomtänkt sätt. Skolplattform, Microsoft Teams liksom övriga digitala resurser så som dokumentationsverktyg för kränkingsärenden o.s.v. bidrar till att effektivisera pedagogernas administrativa arbetsuppgifter samt underlättar kommunikationen mellan lärare internt på enheten, mellan skolor samt med vårdnadshavare och elever.

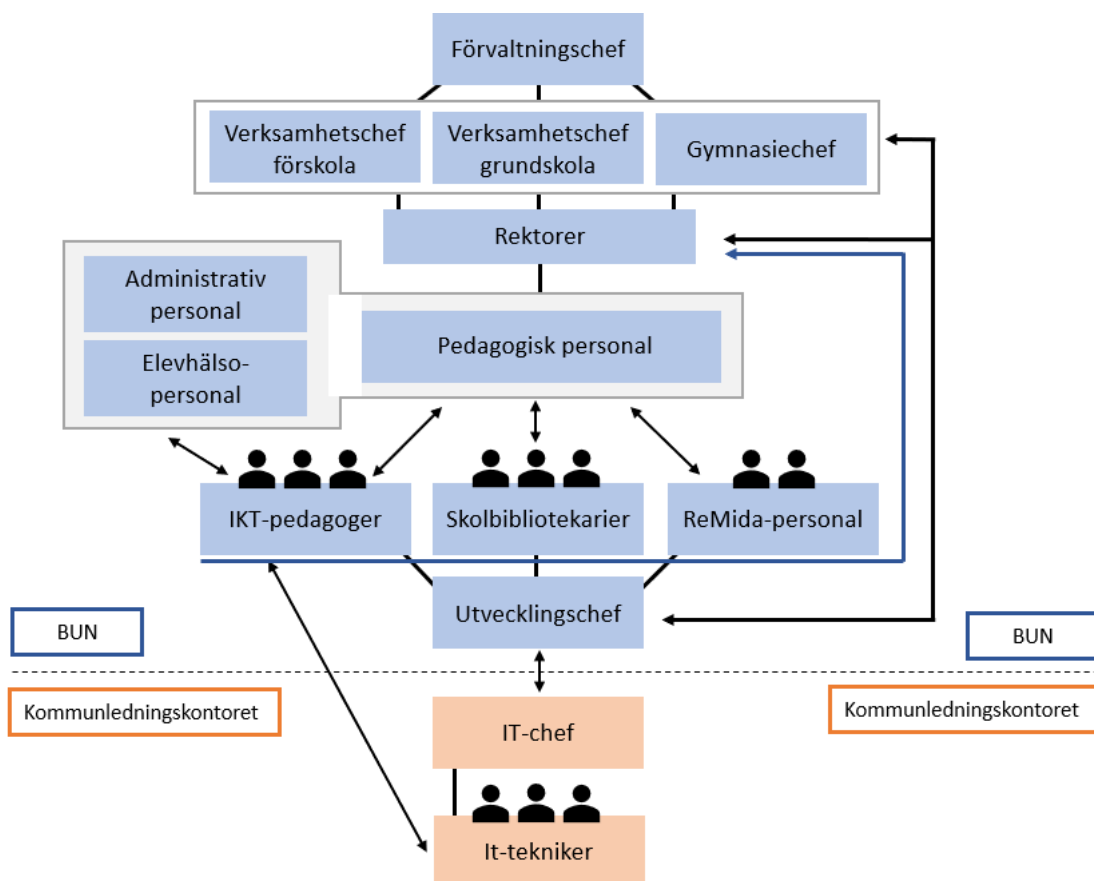
Via barn- och elevregister, skolplattform, Microsoft Teams samt andra digitala resurser kan rektorer hålla sig välinformerade om de verksamheter de ansvarar för. Vidare bidrar digitaliseringen till underlag i det systematiska kvalitetsarbetet och till effektivisering av administrativa arbetsuppgifter som rör exempelvis arbetsmiljö, dokumentation av elevärenden och organisation i allmänhet. Kommunikation och samarbete med personal, vårdnadshavare och övriga rektorer underlättas också i och med de digitala möjligheter som erbjuds.

De digitala resurser som finns inom Barn- och utbildningsförvaltningen bidrar positivt till en hållbar miljö då mindre papper förbrukas och vissa resor kan ersättas med digitala möten istället för fysiska.

2. Organisation Vaggeryds kommun

Organisationsskiss

I Vaggeryds kommun arbetar personal med skilda uppdrag och funktion med att stärka arbetet med digitalisering inom förskola och skola.

IKT-pedagogerna inom Barn- och utbildningsförvaltningen arbetar kommunövergripande med det strategiska digitaliseringsarbetet. De servar alla skolformer och personalgrupper – från förskola till vuxenutbildning – och de spänner över flera olika områden, allt ifrån sådant som rör de fysiska digitala enheterna till undervisningsnära frågor så som olika typer av lärresurser. IKT-pedagogerna har ett nära samarbete med IT-teknikerna som tillhör kommunledningskontoret vilka erbjuder teknisk support till våra skolor men också annat så som hantering av licenser, inköp av appar o.s.v. IT-chefen och Utvecklingschefen samarbetar inom ramen för dessa frågor liksom även avseende frågor som rör leasing av digitala enheter, nätverk o.s.v.

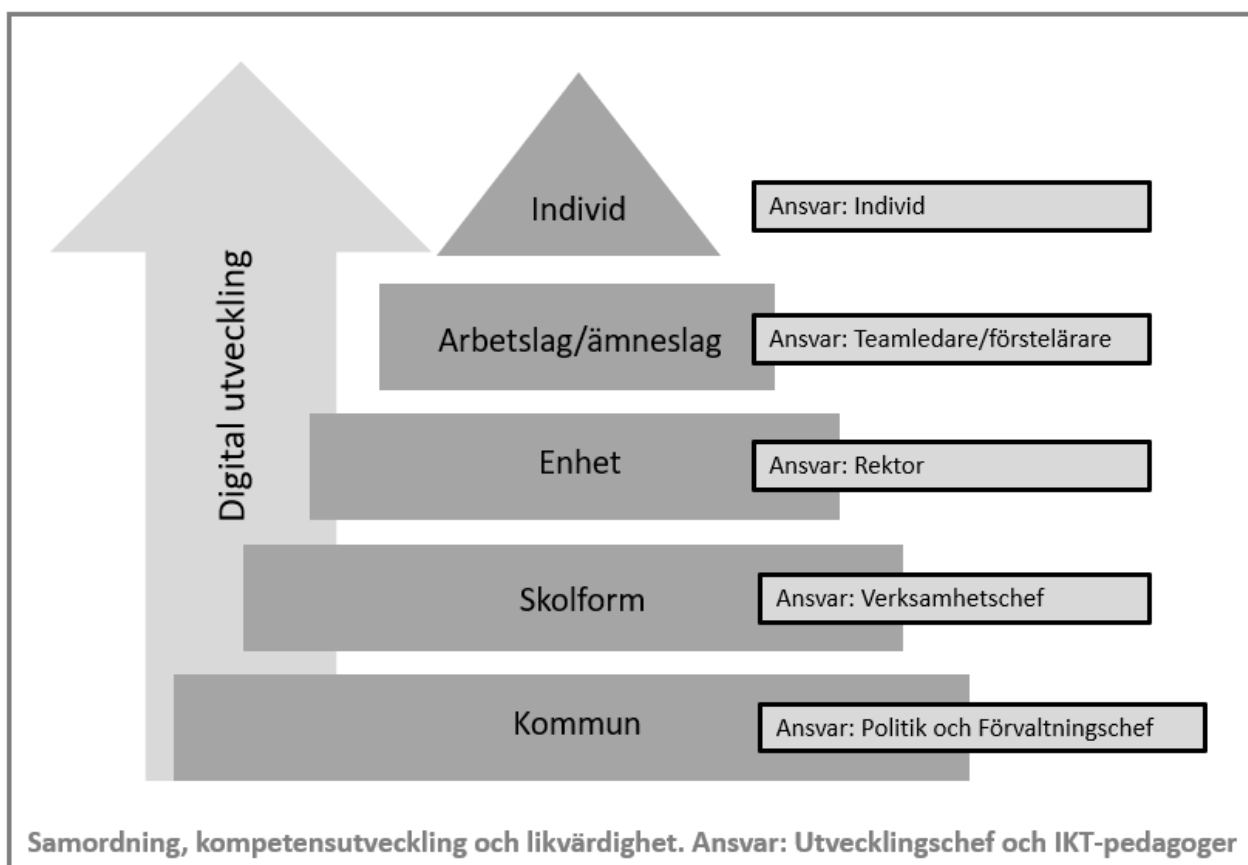
Utöver IKT-pedagogerna har även skolbibliotekarierna och ReMida-personalen uppdrag som tangerar sådant som rör digitalisering i förskola och skola. Dessa personalgrupper har dock ur ett digitaliseringsperspektiv inte ett lika brett uppdrag som IKT-pedagogerna. De vänder sig exempelvis uteslutande mot målgruppen rektorer, pedagogisk personal samt barn och elever. Skolbibliotekarierna spänner över grundskolan och gymnasieskolan medan ReMida-personalen

spänner över främst förskola och grundskola men även gymnasiet. Både skolbibliotekarierna och ReMida-personalen bidrar till den digitala utvecklingen inom Barn- och utbildningsförvaltningen.

Vilka ansvarsområden, kopplat till skolans digitalisering, som IKT-pedagogerna, skolbibliotekarierna, ReMida-personalen och It-teknikerna har, framgår mer detaljerat under rubriken "Respektive funktions uppdrag och ansvarsområden". Gemensamt för dem alla är att de ska skapa goda förutsättningar för digital utveckling i våra verksamheter genom att inspirera, stötta och driva på den digitala utvecklingen inom Barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter. För att detta ska ske krävs en kontinuerlig dialog med såväl pedagogisk personal, rektorer, verksamhetschefer och förvaltningschef.

Digital utveckling i förskola och skola – styrkedjan

Om kompetensen och användandet av digitala verktyg och lärresurser i utbildningen och undervisningen ska öka och ständigt utvecklas krävs ett fokus på frågan som löper genom hela styrkedjan. Ett syfte med denna strategi är att underlätta och tydliggöra arbetet i styrkedjan.

Att det finns en tydlig vision och idé om vad som behöver utvecklas på såväl kommunnivå, skolformsnivå, enhetsnivå som inom respektive ämne är helt avgörande när det kommer till vilka resultat som uppnås. Att varje individ – oavsett titel och arbetsuppgifter – reflekterar över sin egen kompetens och hur den kan utvecklas är viktigt eftersom det är via nya handlingar som konkret utveckling sker.

Digitalisering i skolan angår alla och behöver kopplas tydligt till det systematiska kvalitetsarbetet – det vill säga teamuppdrag och medarbetaruppdrag. Utöver detta behöver även indikatorer för hur utvecklingen går kopplas till de resultat som följs upp kontinuerligt. Mer om detta finns att läsa under rubriken ”Systematiskt kvalitetsarbete”. Förskolans och skolans digitalisering är inte och bör inte hanteras som ett enskilt område – digitalisering är något som kan och bör genomsyra allt som sker i verksamheten. Det är via den ordinarie verksamheten som digitalisering kan bidra med effektivisering, tydlighet, kreativitet och utveckling.

”Hur kan vi – via digitalisering – göra våra lärmiljöer mer tillgängliga för alla? Hur kan digitala läresurser bidra till extra anpassningar i undervisningen? Hur kan undervisningen bli mer kreativ, lustfylld och lättillgänglig via digitala läresurser? Hur kan vi effektivisera lärarnas arbete via digitala verktyg? Hur kan vi kommunicera med vårdnadshavare via skolplattformen?”

Utvecklingschefens och IKT-pedagogernas uppdrag är att – i hela styrkedjan – driva på arbetet, lyfta förslag på sådant som kan utvecklas, sprida goda exempel samt stötta med konkret kompetensutveckling men det är upp till varje ledare att identifiera behov samt att sätta utvecklingsområden och aktiviteter inom sitt ansvarsområde, på detta sätt skiljer sig inte digitalisering från andra områden inom förskolan och skolans verksamhet.

Respektive funktions uppdrag och ansvarsområden

IKT-pedagoger

- Strategiskt digitaliseringsarbete
- Strategiska beslut avseende digitala enheter (hårdvara) och kringutrustning
- Verka för en digital likvärdighet mellan enheter
- Kompetensutveckling – rektorer, chefer och skolpersonal
- Inspirera till och praktiskt visa hur digitala läresurser kan användas
- IKT-pedagogisk support och stöttning i vardagen för pedagogisk personal
- Identifiera och sprida goda exempel mellan enheter
- Kvalitetssäkring appar, digitala verktyg, läresurser och kringutrustning
- Informationssäkerhetsfrågor inkl. upprättande av PUB-avtal för kommunövergripande digitala läresurser

Ansvara för rutiner samt samordna arbetet med avtal

- (elev och vårdnadshavare) olovlig hantering samt reparation av digitala enheter.
- Upphandling och implementering av skolforms-/kommungemensamma digitala läresurser
- Hantering och utveckling av Microsoft 365 och övriga IT-administrativa system
- Arbeta mot en enhetlig, digital lärmiljö som är uppdaterad och funktionell
- Kontinuerligt begära in samt analysera användarstatistik av kommungemensamma digitala läresurser samt dra slutsatser med utgångspunkt i den.
- Aktivt arbeta för att minska tekniska problem i verksamheten
- Lyfta och sprida forskning om digitala verktyg i utbildningsväsendet
- Omvärldsbevaka området digitalisering i skolväsendet
- Nätverka i regionen avseende förskolans och skolans digitalisering

Skolbibliotekarier

Kompetensutveckla eleverna inom MIK (media- och informationskunnighet).

- Stödja pedagoger i arbetet med eleverna avseende informationssökning på internet inom ramen för undervisningen
- Stödja pedagoger i arbetet med eleverna avseende säker internetanvändning inom ramen för undervisningen
- Stödja pedagoger i arbetet med eleverna avseende källkritik inom ramen för undervisningen
- Stödja pedagoger i arbetet med eleverna avseende upphovsrättsfrågor inom ramen för undervisningen
- Inspirera och stödja pedagoger i arbetet i med att eleverna får skriva digitala texter i form att exempelvis E-böcker och bloggar.
- Inspirera till läsning av digitala böcker via lärresursen Polyglutt samt visa på vilka möjligheter som finns inom ramen för Polyglutt som digital lärresurs.
- Kunskaper om bibliotekskatalogen; hur man lånar, lånar om, söker och reserverar böcker och annan media.
- Lära ut hur man använder databaser
- Visa och stödja användandet av Legimus (digitala böcker för elever med läsnedsättning)

Tillhandahålla

- Digital bibliotekskatalog
- Databaser
- Digitala boktips
- E-böcker

ReMida-personal

- ReMida arbetar med digitalitet som ett 100-språkligt verktyg tillsammans med barn och pedagoger. ReMidas förhållningssätt till det digitala innebär att barn och elever är medskapare, arbetar tillsammans och är aktiva.

Tillhandahålla

- Digitala miljöer för praktiskt användande av digitala lärresurser i ReMidas lokaler.

IT-enheten

- Systemförvaltare för gemensamma (kommunövergripande) digitala system
- Teknisk supportfunktion till systemförvaltare
- Tillhandahålla, uppdatera och kvalitetssäkra skolenheternas nätverk
- Stöd vid synkronisering av konton till digitala lärresurser
- Automatisering av kontoskapande för inlogg till kommunens IT-system
- Installation av iPads/Datorer i samverkan med IKT-pedagoger
- IT-säkerhet
- Felsökning och reparation av elevdatorer/iPads
- Upphandling och inköp av digitala enheter (iPads och Laptops)
- Teknisk support gentemot förskolor och skolor

Förvaltningens supportteam

- Samordning av frågor som rör skyddad identitet inklusive hantering av digitala system o.s.v.

3. Digital kompetens för alla i skolväsendet

Det övergripande målet för detta fokusområde i den nationella digitaliseringsstrategin är att alla barn och elever ska utveckla en adekvat digital kompetens och att det ska finnas en digital likvärdighet i det svenska skolväsendet. Fokusområdet innehåller tre delmål:

1. **Barn och elever** ska i alla delar av skolväsendet ges förutsättningar att **utveckla adekvat digital kompetens**.
2. **Rektorer och huvudmän** ska ha förmåga att **strategiskt leda digitalt utvecklingsarbete** i verksamheterna.
3. **Personal** som arbetar med barn och elever ska ha **kompetens att välja och använda** ändamålsenliga **digitala verktyg i utbildningen**.

3.1 Teknisk och pedagogisk support

Pedagogisk support

Med pedagogisk support avses det stöd som pedagogisk personal kan behöva för att använda och integrera digital teknik i undervisningen. Här avses inte kompetensutveckling, vilken beskrivs mer ingående under rubriken kompetensutveckling, utan snarare det vardagliga stödet som den pedagogiska personalen kan vara i behov av. IKT-pedagogerna finns tillgängliga via Teams, telefon och e-mail för kort och ibland även längre pedagogisk support i vardagen. En pedagog kan även vid behov planera in att en IKT-pedagog kommer till en specifik enhet för att ge support vid enstaka tillfällen. Principen för kompetensutveckling är annars att den så långt som möjligt skall genomföras på gruppnivå (läs mer om detta under rubriken kompetensutveckling).

Teknisk support

Teknisk support handlar om att säkerställa att tekniken fungerar i förskolor och skolor. Att det exempelvis finns tillgång till snabb support i klassrummet om inte nätverk, datorer eller program fungerar. När problem uppstår för en pedagog kontaktar hen i normalfallet en IKT-pedagog som bedömer om frågan är av teknisk eller pedagogisk art, därefter vidarebefordrar IKT-pedagogen vid behov frågan till en IT-tekniker. Ansvar för tekniska frågor är därmed delat och ligger huvudsakligen på IT-teknikerna men IKT-pedagogerna bidrar också i den mån de har tid och kunskap. För sådan utrustning som leasas av exempelvis Mediacenter har vi serviceavtal med leverantören vilket innebär att service av dessa enheter sköts av dem. Det samma gäller leasade accesspunkter som uppdateras kontinuerligt enligt avtal.

IT-teknikerna finns tillgängliga digitalt via Teams alla vardagar samt finns utöver det även fysiskt på plats på skolenheterna specifika dagar. IT-teknikerna kan hjälpa till med bland annat klassrumsteknik, lagning av datorer, lösenordshantering samt även frågor som rör mjukvara så som program och dylikt.

3.2 Kompetensutveckling

Digital kompetens för alla i skolväsendet är ett stort fokusområde som innehåller flera delmål. Här är det på sin plats att påminna om vad digitaliseringen i skolan konkret ska bidra till. Användning av olika digitala lärresurser kan bidra till en differentierad och omväxlande undervisning, något som forskning visat på leder till både ökad motivation och måluppfyllelse men användning av digitala lärresurser kan bidra med mer än så. Skolan kan – via olika digitala lärresurser – bli mer tillgänglig exempelvis via användning av talsyntes, inlästa läromedel, filmer som beskriver begrepp på olika

språk på ett enkelt sätt och så vidare. Elever kan även få studiehandledning på modersmålet via digitala verktyg. Digitala verktyg kan således bidra såväl i den ordinarie undervisningen som till extra anpassningar i den samma.

Att uppnå digital kompetens är ett mål för både skolans personal och för barn och elever. Exempel på digital kompetens är att kunna hantera en digital enhet, att hantera olika verktyg i Microsoft 365 men även att kunna skicka e-mail, spela in en podd eller en film. I och med att kunskap om programmering är inskrivet i skolans styrdokument innebär det att barn och elever ska få undervisning om detta. En förutsättning för att barn och elever ska få utveckla sin digitala kompetens är att den pedagogiska personalen har kompetens att utveckla den inom ramen för sin undervisning. Således blir kompetensutveckling av den pedagogiska personalen inom området digitalisering central då den även syftar till att utveckla elevernas kompetens.

Rektorn är en nyckelperson för att både pedagogisk personal och barn/elever ska utveckla sin digitala kompetens. Därför krävs det att även rektorer ständigt utvecklar både sin digitala kompetens och sitt sätt att strategiskt leda det digitala utvecklingsarbetet. Inte minst spelar det stor roll om rektor föregår med gott exempel avseende såväl inställning till som användning av digitala verktyg.

Nedan beskrivs mer ingående hur huvudmannen arbetar för att skapa goda förutsättningar för att målet ”digital kompetens för alla i skolväsendet” skall uppnås.

Barn och elevers digitala kompetens

Som tidigare nämnts, i inledningen av denna plan, har digital kompetens förts in i skolans styrdokument; såväl i läroplaner som i flera ämnes- och kursplaner. Barn och utbildningsförvaltningen arbetar med så kallade ämnesdidaktiska kollegium (ÄDK) i skolan som syftar till att pedagoger via ett kollegialt lärande utvecklar sin undervisning tillsammans. ÄDK är därmed ett forum där diskussioner om digitalisering i undervisningen kopplat till specifika skolämnen passar bra. Det är exempelvis lämpligt att pedagoger – inom ramen för ÄDK – inventerar och diskuterar behov av kompetensutveckling inom digitalisering utifrån ett grupperspektiv och därefter efterfrågar sådan kompetensutveckling av IKT-pedagogerna. Inom förskolan finns olika nätverk och forum inom vilka digitalisering i förskolan kan diskuteras. På samma sätt som inom skolan kan grupper av förskollärare efterfråga kompetensutveckling inom specifika områden som rör digitalisering via IKT-pedagogerna.

Kompetensutveckling rektorer

Det är främst IKT-pedagogernas men också skolbibliotekariernas och ReMida-personalens uppdrag att stötta och hjälpa rektorerna i att identifiera och ge förslag på olika typer av utvecklingsinsatser som rektor kan planera för på sina enheter. Dessa utvecklingsområden synliggörs i de teamuppdrag som skrivs på enhetsnivå.

Exempel på sådana utvecklingsområden kan vara;

- Ökad/utvecklad användning av olika funktioner i Teams
- Ökad/utvecklad användning av specifika digitala lärresurser i undervisningen
- Kompetensutveckling i programmering
- Ökad/utvecklad användning av olika funktioner i Skolplattformen
- Ökad/utvecklad användning av digitala enheter i lärmiljön så som interaktiva tavlor
- Ökad/utvecklad användning av digital kringutrustning så som dokumentkamera/webbägg
- Övergång från analogt till digitalt undervisningsmaterial
- Ökad/utvecklad användning av digitala resurser inom olika områden, såsom kränkningar.

Teamuppdraget

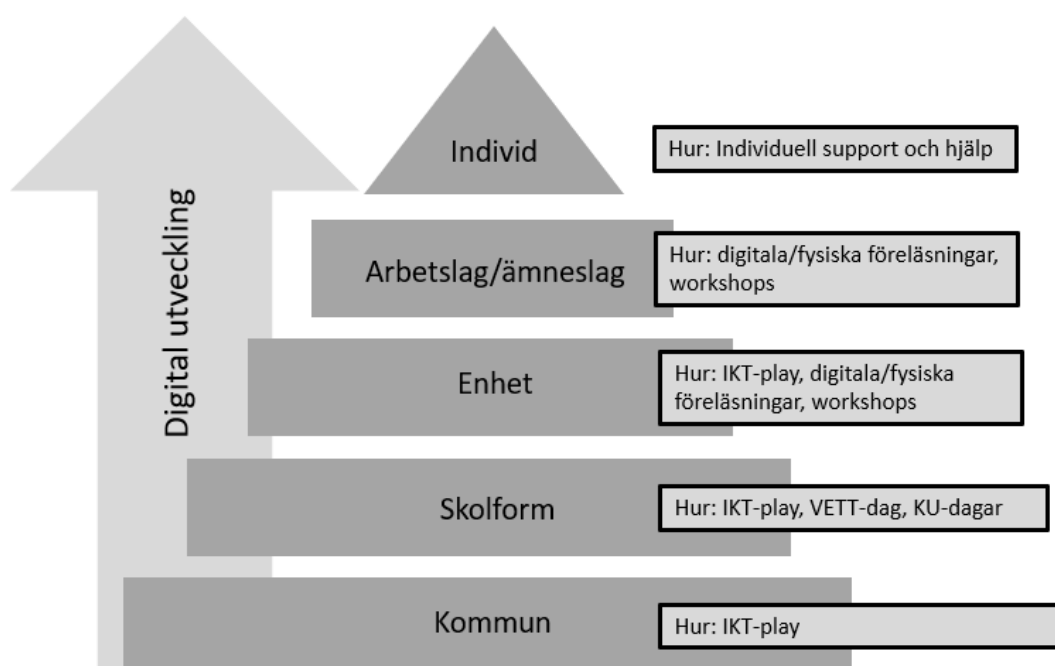

IKT-pedagogerna presenterar kontinuerligt de digitala lärresurser som är skolformsgemensamma och/eller kommungemensamma för rektorerna. I det arbetet är IKT-pedagogerna uppsökande men det ligger även i rektorernas ansvar att efterfråga sådan information och kunskap som de upplever ett behov av.

Kompetensutveckling skolpersonal

Ansvar för att barn och elever i alla delar av skolväsendet ges förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens vilar på den pedagogiska personalen och rektor. En del av ansvaret ligger även på huvudmannen som ska ha förmåga att leda strategiskt, digitalt utvecklingsarbete.

Målet är att få till en så effektiv kompetensutveckling som möjligt. Därför är den grundläggande principen att så mycket kompetensutveckling som möjligt ska ske på gruppnivå. Det finns dock en lång rad olika gruppnivåer, se bild nedan.

Om det systematiska kvalitetsarbetet fungerar – i enlighet med styrkedjan – underlättar det i planeringen av kompetensutvecklingen på gruppnivå eftersom det då blir lättare att identifiera gemensamma utvecklingsbehov.

Självhjälp

IKT-play är IKT-pedagogernas digitala kanal via vilken kompetensutvecklande filmer av varierande längd och innehåll publiceras kontinuerligt. Det kan vara små korta filmer om tips i användandet av interaktiva tavlor i lärmiljön eller en presentation av någon av våra digitala lärresurser så som Inläsningstjänst, Begreppa eller Polyglutt. Via IKT-play kan IKT-pedagogerna nå en stor målgrupp – på individ eller gruppnivå - med riktad kompetensutveckling. Dessutom finns kompetensutveckling – i och med IKT-play – tillgänglig när som helst i tid och rum för pedagogerna vilket innebär att de kan ta del av de filmer som finns när de upplever behov både på individ- och gruppnivå.

Kompetensutvecklingsdagar (KU-dagar) initieras och planeras av verksamhetschefer och rektorer. Det kan vara KU-dagar för personalen inom ramen för en hel skolform eller KU-dagar för personal på enhetsnivå. IKT-pedagoger, skolbibliotekarier och ReMida-personal skall ses som en resurs i

planeringen av dessa dagar och kan bidra med kompetensutveckling inom olika områden som rör skolans digitalisering.

Internationellt finns BETT-mässan (British, Educational Training and Technology), nationellt finns SETT-mässan (Scandinavian Education Technology Transformation) som är Skandinavien största mässa och konferens för modernt och innovativt lärande. Lokalt i Vaggeryds kommun genomförs **VETT-dagen** som är Barn- och utbildningsförvaltningens version av BETT- och SETT-mässan. Dagen genomförs en gång per år i augusti och vänder sig till olika personalgrupper. Innehållet under dagen varierar med utgångspunkt i identifierade behov och önskemål och det övergripande syftet är att inspirera till användning av digitala lärresurser i undervisningen.

Föreläsningar och workshops kan genomföras inom ramen för en KU-dag eller som enskilda föreläsningar på en eller flera specifika förskole- eller skolenheter. I en föreläsning ligger fokus på att visa och inspirera kring vilka möjligheter som finns inom ramen för exempelvis en specifik lärresurs. I en workshop ligger fokus till stor del på att de som deltar praktiskt ska få pröva en eller flera digitala lärresurser. Föreläsningar och workshops kan med fördel kombineras.

Utöver ovan nämnda typer av sätt att planera för kompetensutveckling är en viktig del i det digitala kunskapsbyggandet att identifiera och **sprida goda exempel** inom och mellan enheter och skolformer. De förskollärare och lärare som är så kallade "early adopters", det vill säga – snabba med att ta till sig och våga testa digitala lärresurser - är utöver IKT-pedagogerna en viktig resurs. De kunskaper och erfarenheter som dessa pedagoger besitter vill vi aktivt sprida vidare inom och mellan våra enheter.

Kompetensutveckling av förvaltningsövergripande personal

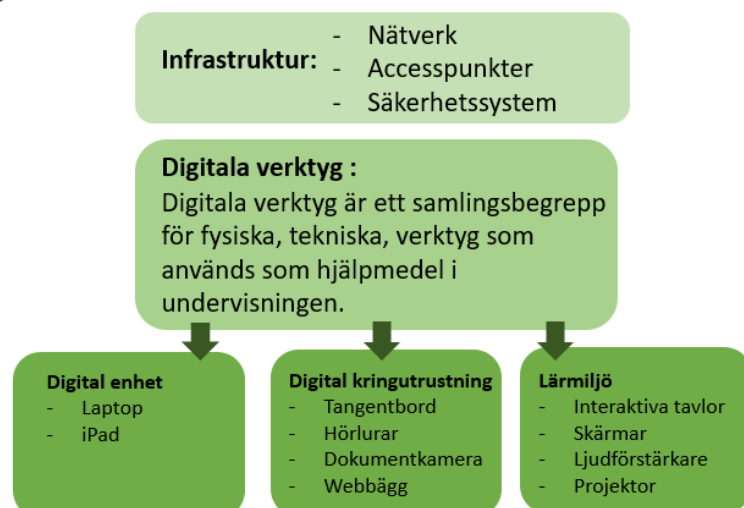
Då IKT-pedagogerna, skolbibliotekarierna och ReMida-personalen förväntas bidra till utveckling av digitalisering i förskola och skola behöver även dessa personalkategorier kontinuerlig kompetensutveckling i sina roller. Det kan röra sig om utbildning i förvaltningsgemensamma lärresurser, inspiration via exempelvis mässor eller om olika certifieringar. Ansvarig för att förvaltningsövergripande personal får kontinuerlig kompetensutveckling är Utvecklingschefen.

Förberedelse digitala prov

Skolverket har tidigare aviserat att de första digitala nationella proven var tänkta att genomföras 2023. I mars 2021 meddelade Skolverket dock att införandet av digitala nationella prov kommer att försenas 1,5 till 2,5 år. Oavsett när de digitala nationella proven blir en verklighet kommer det att krävas att de skolor som ska genomföra dem har en teknisk infrastruktur på plats. Dels för att kunna ansluta till provtjänsten på ett säkert sätt och dels för att eleverna ska kunna genomföra de digitala nationella proven utan tekniska avbrott eller störningar. Huvudmannen ansvarar för att vidta det förberedelsearbete som krävs för att kunna genomföra digitala nationella prov. Två viktiga förutsättningar är att varje elev har tillgång till en individuell digital enhet samt att det finns ett stabilt nätverk vid provets genomförande. Vidare behöver olika tekniska och säkerhetsmässiga frågor hanteras. Inför proven behöver både lärare och elever ha kompetens att hantera de digitala proven. För lärare handlar det exempelvis om att ha förståelse för och kunskap om assisterande teknik så som talsyntes och rättstavningsprogram, den digitala administrationen av proven och användning av monitoreringsvyn i provtjänsten vilken möjliggör övervakning av provgenomförandet på lärarens egen digitala enhet. För eleverna handlar det bland annat om att kunna navigera i provtjänsten samt kunskap avseende redigering av digital text så som att flytta stycken och att fetmarkera eller kursivera text.

4. Likvärdig tillgång och användning

Likvärdig tillgång och användning är det andra större fokusområdet i den nationella digitaliseringsstrategin. Inom fokusområdet likvärdig tillgång finns flera olika delområden som behandlar allt ifrån hur vi arbetar för en likvärdig tillgång och användning av digitala enheter (laptops, lärplattor, kringutrustning och teknik i lärmiljön), infrastruktur (nätverk, säkerhet o.s.v.) samt pedagogiska läresurser (digitala läromedel, digitalt undervisningsmaterial och andra typer av digitala läresurser)

4.1 Tillgång till digitala verktyg utifrån behov och förutsättningar

Digitala verktyg är ett samlingsnamn som beskriver olika tekniska verktyg som används som hjälpmedel. Digitala verktyg omfattar allt från digitala enheter som laptops och surfplattor till klassrumsteknik så som interaktiva tavlor, projektorer etc.

Digitala enheter

För att det skall vara möjligt att följa upp om vi har en likvärdig tillgång till digitala enheter krävs att vi dels har en princip för vilka digitala enheter som ska användas i respektive skolform och stadium och dels att vi har nyckeltal att utgå ifrån avseende tillgång till digitala enheter för barn, elever och personal i våra verksamheter.

Ytterligare en viktig princip avseende målet att ha en likvärdig tillgång till digitala enheter är att kostnaden för dessa ligger på huvudmannanivå. Om beslut avseende tillgång till digitala enheter ligger på rektorsnivå riskerar det likvärdigheten eftersom olika rektorer kan prioritera tillgången till digitala enheter olika högt, samt att det blir svårt ur ett logistiskt perspektiv att organisera en likvärdig tillgång.

Huvudmannens arbete med att uppnå likvärdighet avseende digitala enheter och utrustning för olika skolformer och elevgrupper framgår i en särskild plan. I planen framgår vilken primär, samt då aktuellt, sekundär enhet som barn, elever och personal har tillgång till i respektive skolform, stadium o.s.v. I planen finns även en sammanställning över huvudmannens kostnader för de digitala enheterna och utrustningen samt en tidplan i vilken fördelning av enheterna framgår. Principen i planen för digitala enheter är vi har ett enhetligt tänk kring vilken digital enhet som erbjuds för respektive skolform och stadie samt olika personalgrupper liksom att pedagogisk personal ska ha tillgång till samma typ av digital enhet som den elevgrupp som man undervisar mest.

Från och med januari 2021 är huvudprincipen att digitala enheter leasas av huvudmannen vilket innebär att köpta enheter på sikt kommer att fasas ut.

Avtal, reparation och oaksamhet

När dator lämnas ut skriver vårdnadshavare under en ansvarsförbindelse samt ett låneavtal. När en elev på grund av oaksamhet förstör eller tappar bort en digital enhet gäller följande rutin.

Eleven anmäler skada/förlust till IKT-pedagog. Tekniker avgör skadans omfattning och tar fram offert för ny dator/reservdel. Rektor beslutar i samråd med IKT-pedagog/tekniker om och hur stor summa eleven ska krävas på.

Skolan har inte rätt att i förhand bestämma en avgift utan varje fall måste bedömas individuellt. I de fall eleven/vårdnadshavare krävs på ersättning blir det därför en civilrättslig fråga som inte regleras i skollagen.

Utifrån avtalet tar rektor bland annat ställning till hur enheten hanterats utifrån:

- - Eleven ansvarar för att enheten och tillbehör hanteras varsamt och inte utsätts för onormalt slitage.
- - Eleven ansvarar för att enhet och tillbehör inte förloras eller hamnar i orätta händer.
- - Enheten ska betraktas som stöldbegärlig, dvs. försäkringsbolagens krav om aktsamhet ska iakttas.

Fysisk digital lärmiljö

Det ska vara lätt och smidigt att arbeta digitalt i våra lärmiljöer. Därför är ett uttalat mål att det ska vara lätt att koppla upp sig med bild och ljud i våra olika miljöer. Vi eftersträvar en enhetlig och företrädesvis trådlös uppkoppling i så stor utsträckning som möjligt. Vi eftersträvar även en enhetlighet i val av utrustning från samma tillverkare vid val av exempelvis interaktiva tavlor då detta underlättar kompetensutveckling, teknisk support o.s.v.

Digital lärmiljö i förskolan

En digital lärmiljö kan erbjuda ett varierat utbud av aktiviteter med hjälp av digitala verktyg och lärresurser. Exempelvis kan en iPad tas med ut i skogen eller olika bilder projiceras via en projektor på väggen för att skapa en inspirerande miljö.

Digital lärmiljö i skolan

Att dela skärm och spela upp ljud är en förutsättning i den digitala lärmiljön. Det ska finnas möjlighet att göra detta i alla fysiska klassrum på våra skolor. Då det är aktuellt kompletteras lärmiljön även med ämnesspecifika digitala resurser.

Olika typer av klassrum

- Klassrum med interaktiv tavla med trådlös bildöverföring och högtalare.
- Klassrum med skärm: Trådlös bildöverföring till skärm (typ TV-skärm) och högtalare.
- Klassrum med projektor: Ska på sikt bytas ut mot skärm (typ TV-skärm)

Tillval

- Röstförstärkare: En möjlighet är att använda röstförstärkare för att optimera arbetsmiljön.
- Konferensutrustning: Underlättar exempelvis distansundervisning.

Digital lärmiljö i gymnasiet

Gymnasiet har, precis som grundskolan, tillgång till olika typer av klassrum enligt ovan. Utöver det är flera gymnasieprogram, så som EI- och energiprogrammet och Industriprogrammet i behov av programspecifika digitala verktyg som kompletterar den digitala lärmiljön. Beslut och inköp avseende dessa tas av ledningsgruppen på gymnasieskolan i samråd med ämneslärarna.

Digital lärmiljö i vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen har tillgång till klassrum av olika typer, där man i vissa fall kan behöva anpassa dem för fjärrundervisning, då delar av utbildningen ska kunna ske via distans eller i samarbete med andra kommuner.

Digital kringutrustning

Utöver digitala enheter så som laptops, iPads, interaktiva tavlor och bildskärmar finns det annan utrustning som syftar till att komplettera de digitala enheterna. Vi benämner sådana typer av teknisk utrustning för digital kringutrustning och den kan bidra till såväl praktiska förutsättningar som till det pedagogiska arbetet. Exempel på digital kringutrustning är; tangentbord, mus, webbjägg, kamera, ljudkort, videokamera, webbkamera, ritplatta, dokumentkamera, hörlurar/headset, digitala pennor, laddstationer, datavagnar etc.

IKT-pedagogerna bidrar med stöd och hjälp i val av kringutrustning men den bekostas av respektive enhet eftersom den digitala kringutrustningen till stor del påverkas av vad pedagogerna önskar genomföra för typ av undervisning.

4.2 Ändamålsenlig infrastruktur

Bredband

Digital undervisning är i stora delar beroende av att det finns uppkoppling till Internet. Vårt mål är att alla förskolor och skolor har tillgång till trådlöst nätverk via uppdaterade, leasade accesspunkter. Kapaciteten på nätverket ska motsvara verksamhetens behov. I skolan är minimikravet att det ska finnas tillräcklig bredbandskapacitet för att en hel årskurs att streama film samtidigt enligt Skolverkets krav då detta är viktigt vid genomförande av digitala nationella prov.

Datasäkerhet

De digitala enheterna skyddas med tillämpliga antivirusprogram, brandväggar m.m. Inom kommunens elevnätverk finns även filter som begränsar webbinnehåll av olämplig sexuell karaktär (s.k. porrfilter).

Säker inloggning

Vaggeryds kommun tillhandahåller så kallad säker inloggning (tvåfaktorsinloggning) för personal, vårdnadshavare samt elever till vissa system. Detta krävs för att säkerställa att fel person inte kommer åt information, ex bedömningar, omdömen schema och annan känslig information. Detta sker idag genom Bank-Id, SITHS-kort eller enigmakoder.

GDPR

Samtliga system inom våra verksamheter ska uppfylla lagkrav vad gäller datasäkerhet och GDPR. Verktyg som kräver inmatning av personuppgifter behöver därför ett personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal). Vid inköp ansvarar beställaren, ex. rektor för att ett PUB-avtal upprättas med leverantören. IKT-pedagogerna är ett stöd i detta och samordnar PUB-avtal.

IT-administrativa system

Enhetshanteringssystem

För att hantera datorer, licenser och installationer används någon typ av enhetshanteringssystem. I vissa fall kan flera behövas beroende på vilken typ av dator som används.

MDM-system

För att hantera Ipads och mobiltelefoner så använder vi ett Mobile Device Management-system, kallat MDM-system. Via systemet hanteras samtliga enheter och licenser för appar. Hantering och inköp av appar sköts av IKT-pedagoger. Systemet möjliggör även spårning av en enhets platsinformation vilket kan användas när en enhet blivit stulen eller tappats bort.

4.3 Digitala läresurser i undervisningen

Begreppet *läresurs* innefattar allt material och alla verktyg elever och lärare använder sig av inom ramen för undervisningen. Den traditionella läroboken, penna och papper är alla exempel på läresurser. I och med digitaliseringen i skolan får lärare och elever tillgång till ytterligare läresurser och på så sätt uppstår nya möjligheter. Syftet med undervisningen är utgångspunkten för valet av läresurser då dessa passar olika väl för olika aktiviteter. I valet av läresurser behöver en lärare även ta hänsyn till förutsättningar och behov hos elevgruppen, både på individ- och gruppnivå. Det är även viktigt att läraren kontinuerligt utvecklar sin undervisning baserat på tidigare erfarenheter kring vad som fungerar och vad som behöver utvecklas. Valet av läresurser är en aspekt av lärarens möjlighet att forma och utveckla undervisningen så att den möter alla elevers behov.

I arbetet med digitala läresurser är en tydlig målsättning att de digitala läresurserna ska presenteras på ett visuellt tillgängligt sätt samt vara smidiga att komma åt.

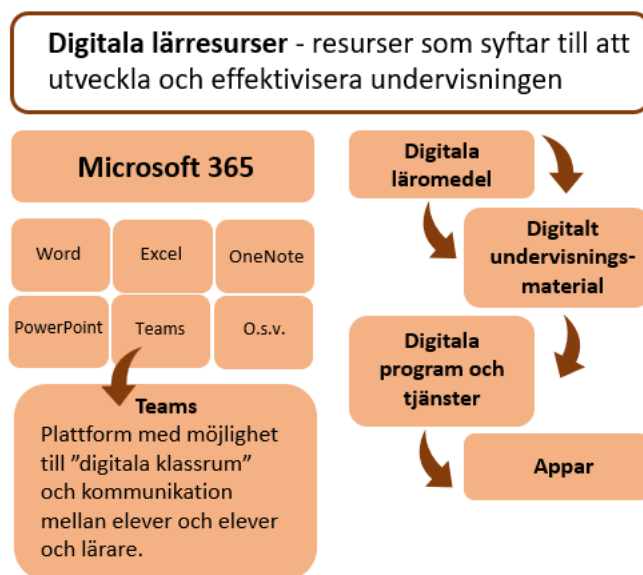
Nedan beskrivs olika typer av digitala läresurser så som digitala läromedel, digitalt undervisningsmaterial och sådant som vi definierar som "andra typer av digitala program och tjänster".

Digitala läromedel

Ett digitalt läromedel är ett pedagogiskt material med **koppling till läro-, kurs- eller ämnesplaner**. Ett digitalt läromedel spänner över ett större kunskapsområde och är anpassat för undervisning. Till skillnad från ett traditionellt läromedel är digitala läromedel ofta multimodala (text blandas med t.ex. film/ljud) och interaktiva (eleverna samspekar med läromedlet via t.ex. kunskapstest o.s.v.)

Beslut om digitala läromedel tas, precis som för andra typer av läromedel på enhetsnivå av rektor i samråd med den pedagogiska personalen. Det samma gäller kostnaden för digitala läromedel vilken belastar respektive enhet. Digitala läromedel kan köpas in centralt av IKT-pedagoger om verksamhetschef och rektorer önskar det och/eller då det är gynnsamt ur ett ekonomiskt perspektiv. I sådana fall administreras kostnaden centralt och fördelas ut på respektive enhet.

Det är viktigt att beslut avseende digitala läromedel övervägs noga. Det är exempelvis viktigt att tänka ur ett elevperspektiv så att det inte blir rörigt för eleverna vilket t.ex. skulle kunna vara fallet om det finns flera olika digitala läromedel på en och samma skola. IKT-pedagogerna kan stötta och

hjälpa rektor och pedagogisk personal i val och beslut som rör digitala läromedel. Bland annat via en checklista som kan användas då ett digitalt läromedel övervägs. Inför inköp av ett digitalt läromedel bör alltid minst två läromedel ställas mot varandra, gärna fler. Utvärdering av digitala läromedel ska också genomföras kontinuerligt så att slutsatser kan dras och goda exempel spridas i organisationen.

Digitalt undervisningsmaterial

Digital undervisning kan och bör leda till ett minskat behov av pappersanvändning och kopiering. I och med att pedagoger och elever har tillgång till Teams kan skolmaterial distribueras och lämnas in digitalt. Det kräver ett förändrat sätt att se på undervisningsmaterial och att pedagogerna designar sin undervisning på ett delvis nytt sätt. Skoluppgifter, texter att läsa o.s.v. behöver vara digitala för att eleverna ska komma åt dem via Teams. Om skolmaterialet digitaliseras och distribueras via Teams kommer eleverna dessutom åt sitt material var och när som helst. Digitalt undervisningsmaterial underlättar även då lärare vill dela material med varandra. På Internet finns mycket undervisningsmaterial som delas pedagoger emellan vilket är en viktig lärresurs.

Microsoft 365

Microsoft 365 är en tjänst som används av personal samt elever. En samling verktyg/programvaror för att producera, redigera och dela dokument i undervisningen. Det innehåller också verktyg för kommunikation, lagring, samarbete samt kreativt skapande. Tjänsten är molnbaserad och är oberoende av enhet, plats och tid samt synkroniserad med vårt barn- och elevregister.

Teams

Ett centralt verktyg för undervisning i det digitala klassrummet där undervisningsmaterial, lärresurser samt kommunikation samlas. Funktioner som möjliggör och underlättar i många delar av den dagliga undervisningen. Ett slags digitalt klassrum.

Andra typer av digitala program och resurser

Utöver digitala läromedel och digitalt undervisningsmaterial finns andra digitala lärresurser som kan bidra i undervisningen. Det rör sig då om digitala program och resurser som inte nödvändigtvis spänner över ett större kunskapsområde eller ens är specifikt anpassade för undervisning men som trots detta kan bidra i undervisningen.

Digital färdighetsträning är olika former av självtränande program som kan användas i syfte att repetera och befästa kunskaper. Ex: Nomp, Glosprogram, Moji klockis.

Digitala lärspel är en digital miljö där eleven tar del av ett kunskapsområde genom att t.ex lösa olika utmaningar och samla poäng eller dylikt. Ex: Kahoot, Vektor o.s.v.

Digitala böcker är lärresurser där text kombineras med multimodala och interaktiva funktioner. Ex Polyglutt.

Simuleringsprogram är program som kan användas för att visualisera ett förlopp eller för att t.ex bygga en modell. Ex. Scratch, Solid works, Tinkercad o.s.v

Kreativa program är en mjukvara där användaren skapar innehållet. Ex. Creaza, iMovie, Garageband o.s.v.

Digitala medier innefattar webbaserade produkter som poddar, film och radio som producerats av någon annan. Ex. SLI, UR, Sveriges radio o.s.v.

Digitala faktasamlingar är samlingar av sammanställd och sökbar fakta i digital form. T.ex. Wikipedia och Ne.se

Inom Barn- och utbildningsförvaltningen finns en katalog av skolformsgemensamma och kommunemensamma digitala lärresurser i form av program och tjänster. Vilka dessa är revideras kontinuerligt och därför anges inte här vilka det är. En sammanställning finns dock tillgänglig för all personal inom Barn- och utbildningsförvaltningen på kommunens intranät.

Vid avtalsskrivning med leverantörer på skolformsnivå eller kommunemensam nivå utgår vi från följande principer:

- Tjänsten ska täcka ett brett åldersspann
- Tjänsten ska erbjuda en bredd i innehåll
- Tjänster där perspektivet likvärdighet är viktigt
- Krav enligt styrdokument
- Det är fördelaktigt ur ett ekonomiskt perspektiv att skriva ett brett avtal

Skolform- och kommunemensamma digitala lärresurser beslutas om på huvudmannanivå i samråd med verksamhetschefer och rektorer. IKT-pedagoger och utvecklingschef utreder tjänsten utifrån principerna ovan, skriver samt följer upp avtal. Kostnaden för dessa lärresurser tas centralt. Har rektorer, verksamhetschefer eller annan personal önskemål och behov av nya kommunemensamma lärresurser ska dessa kommuniceras till utvecklingschef eller IKT-pedagoger.

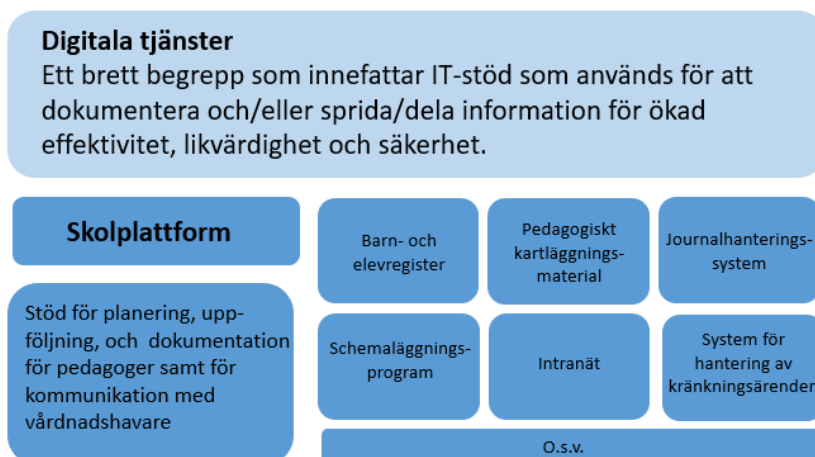
Vi inventerar våra kommunövergripande lärresurser kontinuerligt. I inventeringen bedöms om respektive lärresurs är ändamålsenlig och vilken nyttjandegrad den har. Med utgångspunkt i detta tas beslut om ifall lärresurserna ska erbjudas fortsättningsvis eller sägas upp. IKT-pedagogerna efterfrågar samt sammanställer användarstatistik kontinuerligt från våra leverantörer av kommunemensamma lärresurser.

Appar

Alla appar (gratis- och betalappar) hanteras (inköp och distribution) av IKT-pedagogerna och IT-avdelningen. Alla appar som används inom förvaltningen ska uppfylla GDPR och hålla god kvalitet samt vara fri från reklam. För inköp av appar som samlar in personuppgifter krävs att ett PUB-avtal tecknas med leverantören. Appar som kräver "köp inuti app" kan ej användas/låsas upp då vi inte kan hantera det i våra system.

4.4 Digitalisering för att underlätta personalens arbetssituation

Digitaliseringen av skolväsendet omfattar inte bara arbete med digitala enheter och lärresurser i syfte att tillse en digital kompetens. Digitalisering ska även bidra till att underlätta förskole- och skolpersonalens arbetssituation. Barn- och utbildningsförvaltningen i Vaggeryds kommun strävar efter att erbjuda en genomtänkt och enhetlig digital miljö som används inom alla skolformer enligt bilden här bredvid. Respektive digital lösning beskrivs närmare var för sig.

Barn- och elevregister

Underliggande plattform med all data som indirekt eller direkt matar lärresurser, läromedel samt IT-administrativa system med data. I systemet finns personuppgifter för barn, vårdnadshavare samt personal som kopplas ihop med övriga relevanta digitala system. Plattformen är en grundförutsättning för övriga digitala system, samt för att kunna administrera elever.

Skolplattform

Plattform med funktioner för bland annat planering, bedömning, dokumentation, övrig administration samt kommunikation med vårdnadshavare. Skolplattformen ska på ett övergripande plan samordna arbete mellan lärare, elever, vårdnadshavare och övrig personal. Den ska underlätta arbetet för all personal med ovanstående delar i hela utbildningskedjan. Arbetet samordnas och administreras i plattformen. Plattformen är säker varför känslig dokumentation och data kan lagras där.

Intranätet VI

Kommunövergripande informationshub. Via intranätet distribueras rutiner, mallar, stödmaterial, policies, utbildning, service och stöd, länkar till andra digitala system. Intranätet erbjuder även envägskommunikation i form av exempelvis nyheter.

Andra digitala system

Som ett komplement till de digitala resurserna ovan finns ytterligare digitala resurser som syftar till att underlätta förskole- och skolpersonalens arbete. Exempel på sådana digitala resurser är det program som används för journalhantering inom elevhälsan, schemaprogram som underlättar schemaläggning, digital hantering av kränkingsärenden, digital dokumentation av arbetsmiljöinsatser o.s.v.

5. Forskning och uppföljning kring digitaliseringens möjligheter

5.2 Forskning om digitaliseringens påverkan på undervisning och lärande

Hur digitala verktyg kan bidra till ökad måluppfyllelse är ett område som är relativt lite beforskat. Den nuvarande kunskapen vilar i stor utsträckning på mindre studier eller erfarenheter gjorda i praktiken. För att digitaliseringens möjligheter ska kunna bidra till ökad måluppfyllelse, likvärdighet och jämställdhet i skolväsendet är det betydelsefullt att med forskning som grund utveckla såväl verksamhet som insatser.

Skolverket erbjuder stöd i utvecklingen av digitalisering i skolan. Bland annat via kunskapsöversikter som lyfter fram forskning om hur digitalisering påverkar lärmiljöer, lärarrollen, skolans organisation och likvärdigheten i utbildningssystemet.

Skolforskningsinstitutet bidrar också med att sprida forskning om digitalisering i skolan via både seminarium och kunskapsöversikter.

Det är allas ansvar i förskola och skola att lyfta intressant och relevant forskning avseende digitalisering i skolan. Utvecklingschef och IKT-pedagoger omvärldsbevakar området och sprider forskning inom området digitalisering i skolan i våra verksamheter.

Det är viktigt att ständigt hålla sig uppdaterad kring den forskning finns inom området digitalisering i skolan men det är också viktigt att vara öppen inför de samarbeten som möjliggörs via samverkan med exempelvis Linnéuniversitetet i Växjö och Högskolan för lärande och kommunikation i Jönköping. Exempelvis bör vi vara öppna för att delta i forskningsprojekt inom området digitalisering i förskola och skola.

5.3 Uppföljning av digitaliseringsarbetet – genomföra och stödja utveckling

Regeringen har – som en del i den nationella digitaliseringsstrategin – lyft vikten av att följa hur den digitala kompetensen hos barn och elever, personal som arbetar med barn och elever samt rektorer utvecklas. Även tillgången till och användningen av digitala verktyg i skolväsendet lyfts som viktigt att följa upp. Syftet med uppföljningen är att på nationell nivå få syn på vilka behov som finns och vad som behöver utvecklas vidare så att olika satsningar från regeringen och andra externa aktörer träffar rätt.

Precis som på nationell nivå är det viktigt att vi även följer upp hur arbetet med digitaliseringen i förskola och skola går i vår kommun lokalt. Via uppföljningen kan vi identifiera utvecklingsområden på såväl kommunnivå som på enhetsnivå.

Som ett komplement till den här digitaliseringsplanen finns ett uppföljningsdokument som upprättas årligen. Då analyseras nuläget i våra verksamheter med utgångspunkt i den struktur som digitaliseringsplanen har. Därefter identifieras utvecklingsområden med tillhörande aktiviteter som dokumenteras i IKT-teamets teamuppdrag. Syftet med uppföljningen är att hålla en tydlig kurs i utvecklingsarbetet.

6. Systematiskt kvalitetsarbete

6.1 Resultat

Som underlag för att följa upp hur digitaliseringen utvecklas i förskola och skola i Vaggeryds kommun analyseras olika typer av resultat. Dessa resultat har även politiker, förvaltningschef, verksamhetschefer, rektorer och skolpersonal tillgång till.

- Enkät svar från elever i åk 4, 6, 8 och åk 3 på gymnasiet
- Enkät svar från personal i alla skolformer
- Enkät svar från rektorer i alla skolformer
- Användarstatistik – digitala lärresurser
- Uppföljning av antal papperskopior på enhetsnivå

6.2 Utveckling via analys, mål och aktiviteter

Inom ramen för IKT-pedagogernas uppdrag analyseras resultaten ovan årligen inom ramen för den uppföljningsplan som finns kopplat till denna digitaliseringsstrategi. En analys av nuläget i förhållande till digitaliseringsstrategin genomförs på förvaltningsövergripande nivå och utvecklingsområden samt aktiviteter för året identifieras och dokumenteras i IKT-pedagogernas teamuppdrag. Vid behov samverkar utvecklingschef och IKT-pedagoger med IT-enheten inom ramen för detta arbete.

Verksamhetschefer och rektorer analyserar resultaten för aktuell skolform/enhet och identifierar utvecklingsområden inom digitalisering i sina teamuppdrag.

7. Ekonomi

7.1 Principer för inköp

Infrastruktur

Kostnaden för nätverk, accesspunkter och säkerhetssystem tas på förvaltningsnivå.

Digitala enheter och interaktiva tavlor i lärmiljön

Huvudprincipen är att digitala enheter och interaktiva tavlor i lärmiljön leasas. Vi har även möjlighet att leasa olika klassrumskoncept med digital utrustning via Mediacenter. Kostnaden för utrustningen tas på förvaltningsnivå. Undantag från denna princip kan göras om huvudmannen, en verksamhet, en enhet eller ett projekt har erhållit någon typ av bidrag som tillåter köp av digitala enheter och/eller klassrumsteknik, då kan enheter eller interaktiva tavlor köpas. Det samma gäller vid t.ex. nybygge då investeringar i teknik kan göras via köp av utrustning. Förväntad livslängd för köpt utrustning är ca. 5 år. När gammal, köpt utrustning är utdaterad ersätts den med leasad teknik.

Digital kringutrustning och andra verktyg i lärmiljön

Bekostas av respektive enhet och köps i normalfallet.

Microsoft 365

Bekostas på förvaltningsnivå.

Digitala läromedel

Bekostas av respektive enhet.

Digitala program och tjänster

Förvaltningsgemensamma program och tjänster bekostas på förvaltningsnivå. Enhetsspecifika program och tjänster bekostas av respektive enhet.

Appar

Bekostas i normalfallet på förvaltningsnivå. Vid specifika inköp av dyrare appar eller vid stora volymer av appar på enhetsnivå kan kostnader läggas på en enhet.

Skolplattform

Bekostas på förvaltningsnivå

Andra digitala system

Så som; Barn- och elevregister, pedagogiskt kartläggningssystem, journalhanteringssystem, schemalägningsprogram och intranät bekostas dels på förvaltningsnivå. Vissa av dessa system är kommungemensamma och andra förvaltningsgemensamma. Gemensamt för dessa system är att kostnaden tas på förvaltningsnivå.

7.2 Rutin för inköp

Infrastruktur

Inköp gällande nätverk, accesspunkter och säkerhetssystem sköts av IT-avdelning.

Digitala enheter och interaktiva tavlor i lärmiljön

Digitala enheter beställs utifrån vissa tidsintervaller med större beställningar. De största mängderna

beställs i slutet av ett läsår för att vara redo att användas inför nästa läsår. Digitala enheter leasas av IT-avdelning. Klassrumsteknik leasas av mediacentrum och beställs vid behov.

Digital kringutrustning och andra verktyg i lärmiljön

Beställs genom formulär via IKT-pedagoger. IKT-pedagoger stämmer av behovet, utvärderar vilken typ av verktyg som ska beställas, samt att det inte finns i verksamheten redan.

Microsoft 365

Avtal och fakturering sker genom avtalspartner för detta.

Digitala läromedel

Beställs av respektive enhet, med IKT-pedagogerna som stöd.

Digitala program och tjänster

Förvaltningsgemensamma program och tjänster beställs av IKT-pedagoger. Enhetsspecifika program och tjänster beställs av respektive enhet, med IKT-pedagoger som stöd.

Appar

Beställs genom IKT-pedagoger, som bokför och installerar. Betalas genom faktura.

Andra digitala system

Förvaltningsgemensamma program och tjänster beställs av IKT-pedagoger. Enhetsspecifika program och tjänster beställs av respektive enhet, med IKT-pedagoger som stöd.